

J.A. MESTRE

ART DELS 70

Poètiques del trencament

Xàtiva
Ajuntament

Casa de Cultura

J.A. MESTRE

ART DELS 70

Poètiques del trencament

Sala Columnes
Casa de Cultura

20 OCTUBRE
11 NOVEMBRE
2 0 1 7
Sala Columnes
Casa de Cultura

Col·labora:

Edita: Ajuntament de Xàtiva
© dels Autors
© AMB-disseny
© Casa de Cultura
Dipòsit Legal: V 2586-2017
Gràfiques Alcoi. S.L.U

POÈTIQUES DEL TRENCAMENT

Amb la perspectiva que dona el pas del temps i el fluir de l'art al llarg de les últimes dècades, reconèixer ara l'art dels setanta, en aquest cas a través d'una exposició col·lectiva que ens ofereix a molts del seus més preclars representants en obra gràfica, suposa una recreació feliç de la realitat artística que fou central en la consolidació en els nostres artistes de les poètiques avantguardistes europees i internacionals, amb certes senyes d'identitat pròpies, a l'Estat i al nostre País Valencià.

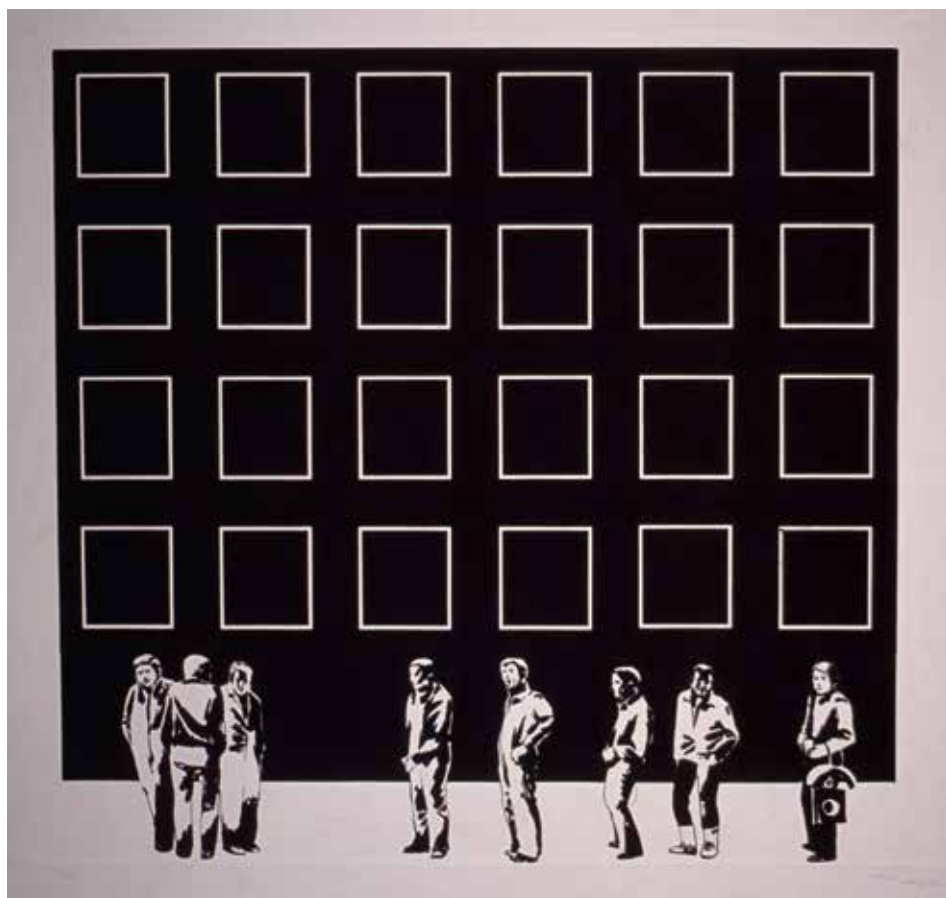
Són les poètiques del trencament, expressió d'una dècada força tensa, tant a nivell socio-polític amb el final de la foscor franquista i l'inici de la democràcia, com artístic, doncs l'aposta per allò nou front a lo vell en l'àmbit dels llenguatges artístics, en un marc de major compromís amb els valors de la llibertat, de la identitat nacional, de la justícia social, es va convertir en una autèntica obsesió dialèctica per als nostres creadors i creadores. Apassionats aquests per l'art com a quefer creatiu, en el sentit més autèntic, i menys tòpic, del terme; l'art entés com a acte ètic i estètic. Especialment tot això en la primera meitat de la dècada, perquè en la segona altres tendències menys compromeses i formalistes anuncien el canvi de tendència dels vuitanta.

Les poètiques del trencament, de la què és bona mostra aquesta exposició de gravats sobre l'**Art dels setanta**, fluctuen entre tendències neofiguratives i abstractes, entre l'expressionisme, el realisme social amb marcat sentit crític, el pop i el conceptualisme més combatiu.. Es a dir, l'art com expressió, com idea, com a objecte o com a concepte; referents temàtics tots ells por on anava la reflexió artística d'aquests anys. Un compendi de tendències, doncs, que situava al

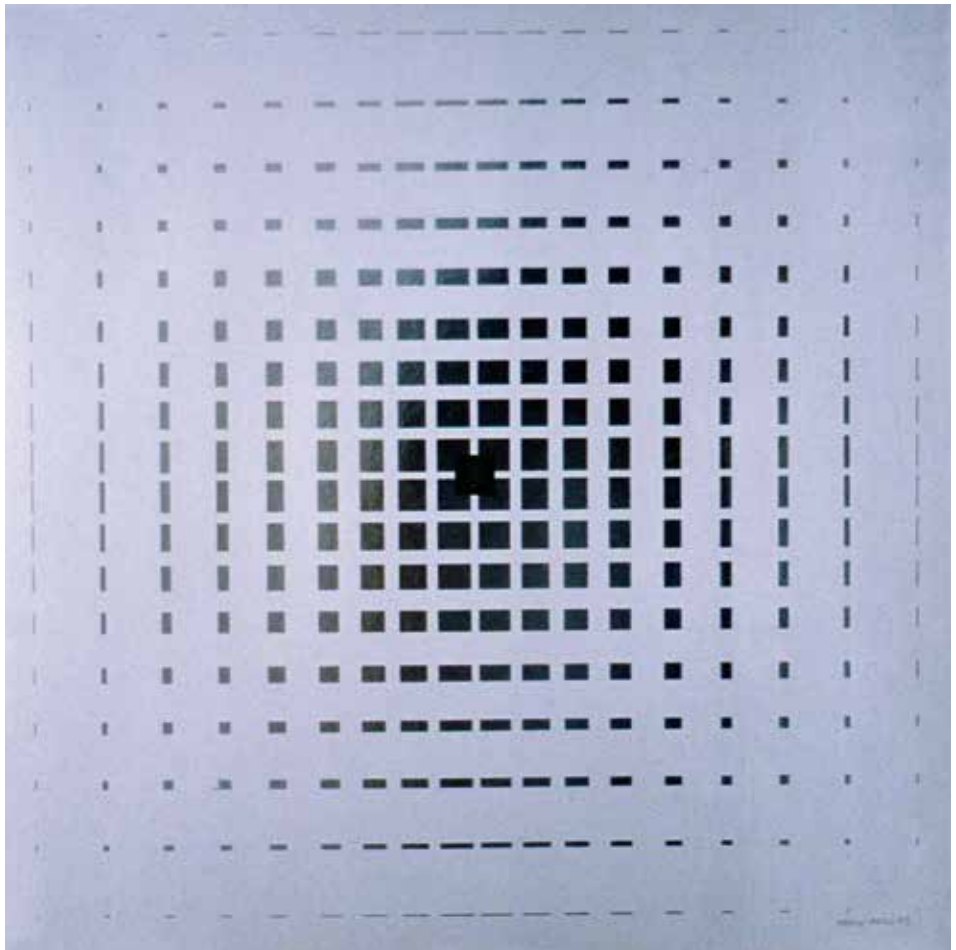
EDUARD ALCOI

Litografia 80x60

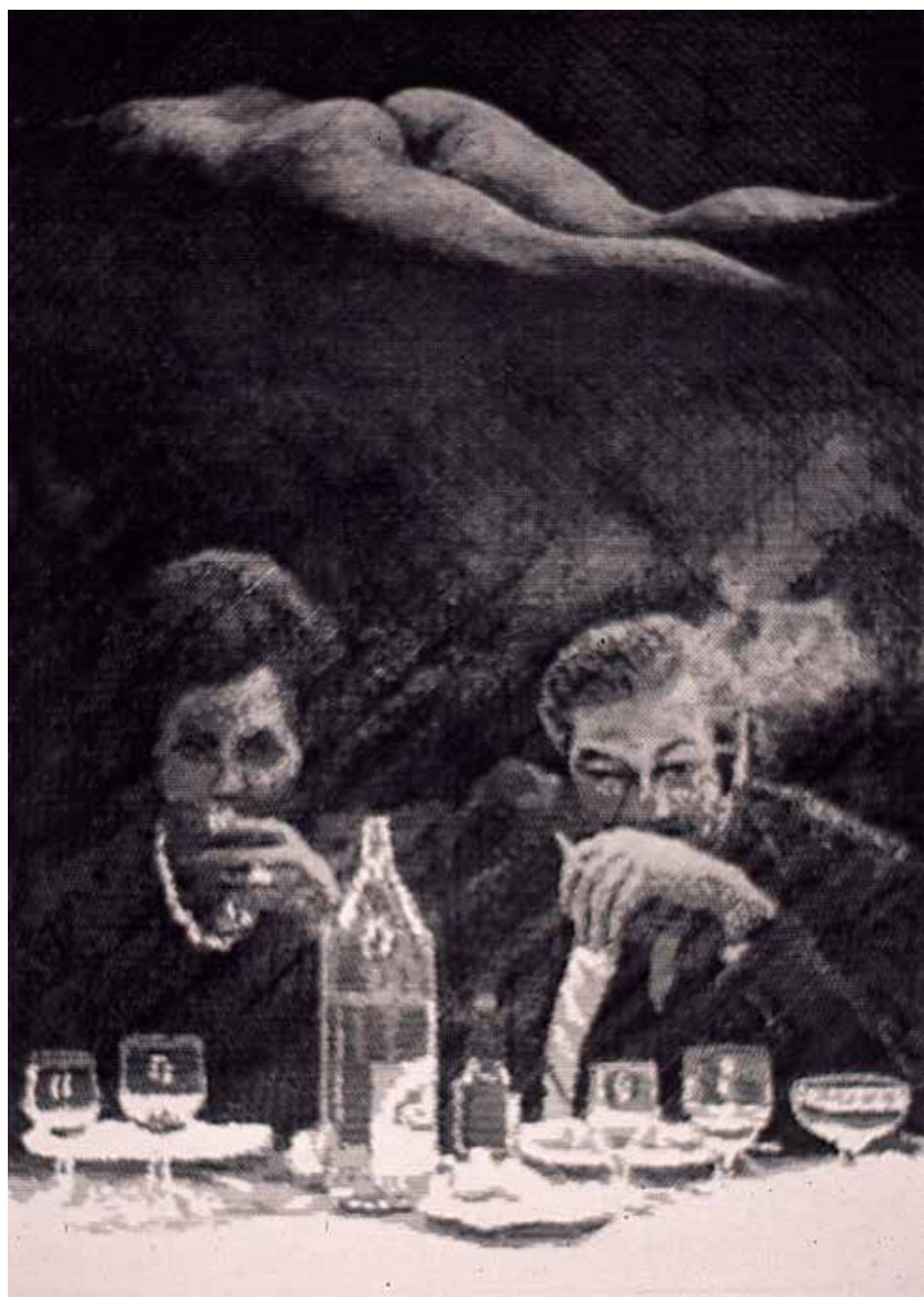
nostre territori, per una banda, en un assenyalat camí de normalització artística internacional; i, per altra, en un il·lusionat esforç creatiu sense lligadures.

La mostra **Art dels setanta** la componen 29 autors de l'època, amb obra gràfica i tècniques diferenciades en cadascú: litografia, serigrafia, aiguafort i metallgràfica. Són creadors i creadores, que, com

JOSEP ANZO

Serigrafia 60x60

Aguafort 66x48

RAFAEL ARMENGOL

assenyalavem, protagonitzaren amb veu pròpia i ben sòlida el recorregut d'una dècada asseguda entre l'optimisme de la voluntat i el clarobscur de la nostra realitat social, política i cultural. Però que en tot cas impregnaren de sòlida qualitat formal i d'un honest compromís social el nostre panorama artístic.

Hi ha una litografia d'**Eduard Alcoi**, pintor de Mataró, del què es reconeix en la seua biografia la pertinença al grup Silex, un col·lectiu que es movia entre la pintura avantgardista i el primitivisme, a més

Aiguafort 50x50

NESTOR BASTERRETXEA

d'implicar-se posteriorment en el surrealisme. Una serigrafia d'**Antoni Alegre i Cremades** ens situa en el seu personal estil, mentre que el valencià **Josep Anzo**, interessat pel disseny aportà un llenguatge pop, però molt propi.

L'aiguafort del valencià **Rafael Armengol** ens transmet la potència comunicativa d'aquest creador, que pels anys setanta hi era utilitzant el recurs de la ironia entre el pop, l'hiperrealisme i el realisme. **Juan Barjola**, extremeny, influït pel cubisme i l'expressionisme –especialment d'Ensor i Bacon–, s'endinsà en el període esmentat per la deformació expressiva amb un acusat sentit de denúncia social.

Aiguafort 66x48

MANUEL BOIX

ROSER BRU

Serigrafia 80x60

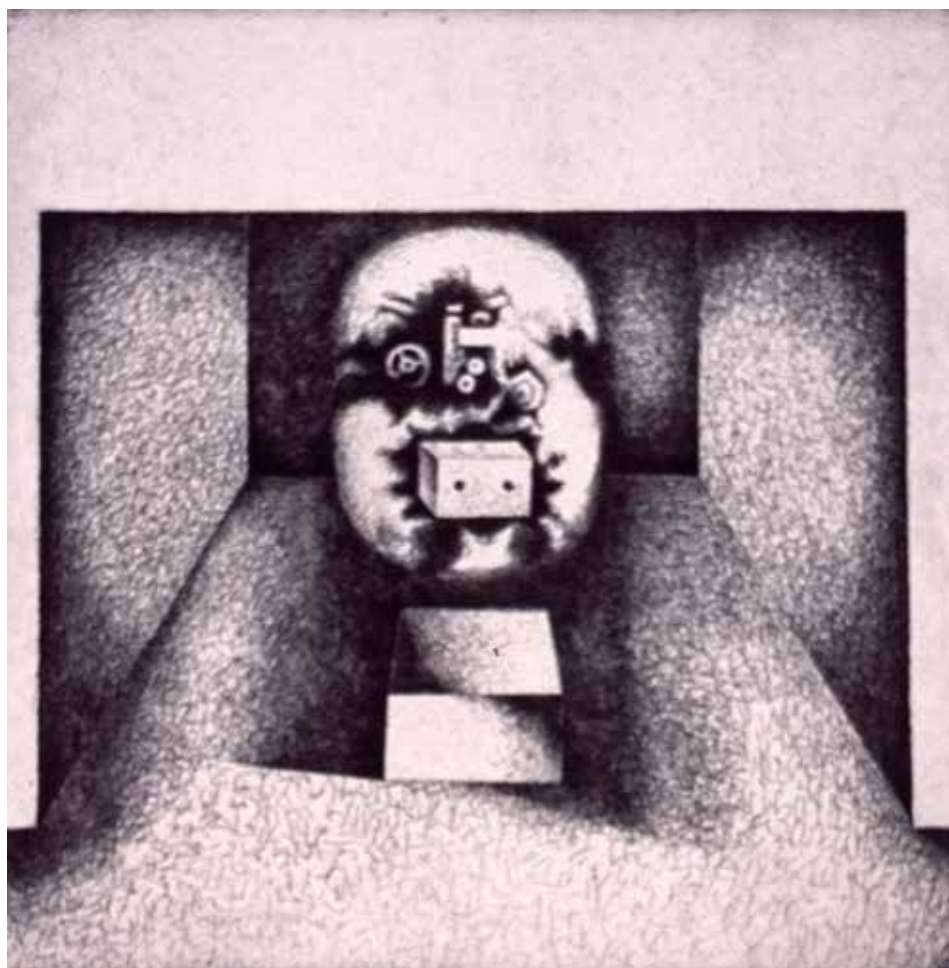
L'escultor basc **Nestor Basterretxea** presenta un aiguafort que ens recorda com la seua obra no va centrar la seua investigació solament en la dimensió analítica i estructural de les formes, sinó que la va ampliar a un àmbit significatiu de connotacions socials i ideològiques. En aquest cas és l'identitat amb el poble basc el que va definir la component significativa i expresiva del seu treball creatiu.

Arcadi Blasco, el nostre ceramista de Mutxamel, tant en l'escultura com en les serigrafies, en el seu personal estil, realitza peces que contenen espai en sí mateix, per on es tracen des de la superfície i el rerafons les petjades d'una existència profundament humana i històrica. També està el valencià **Manolo Boix**, el genial il·lustrador,

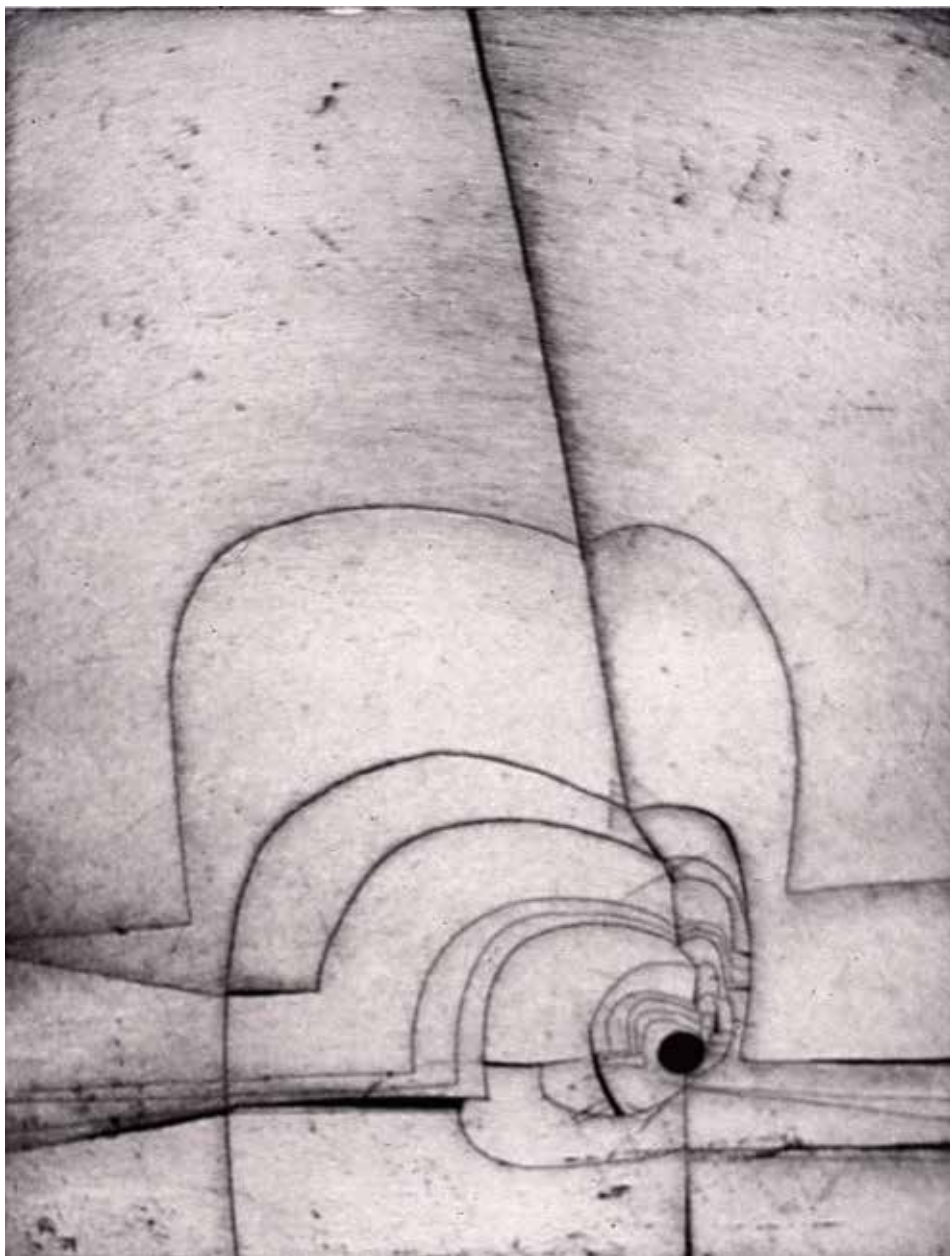
JORGE CASTILLO

Aguafort 70x90

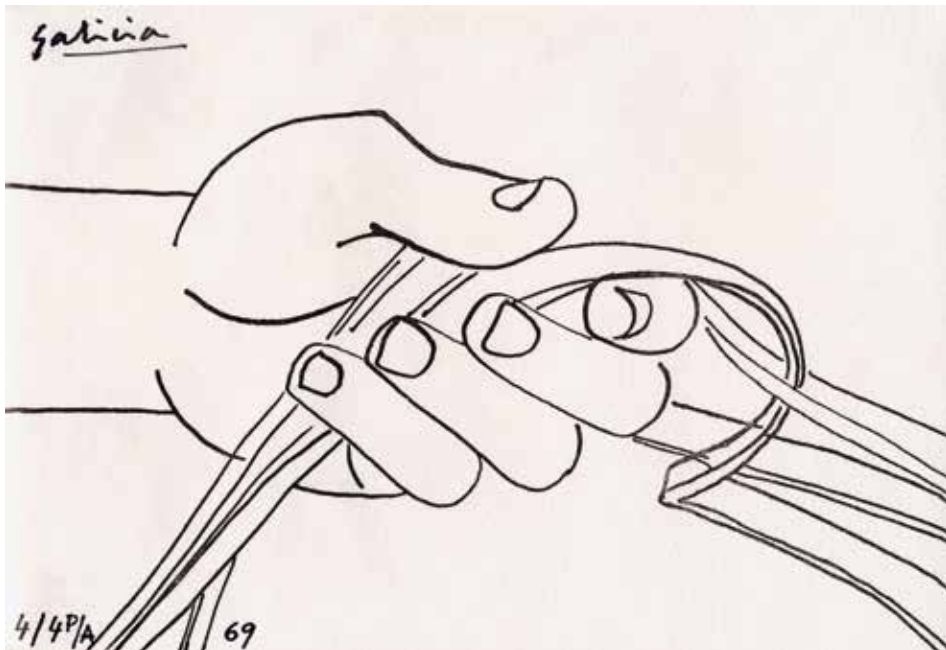
Aiguafort 66x48

JOANA FRANCÉS

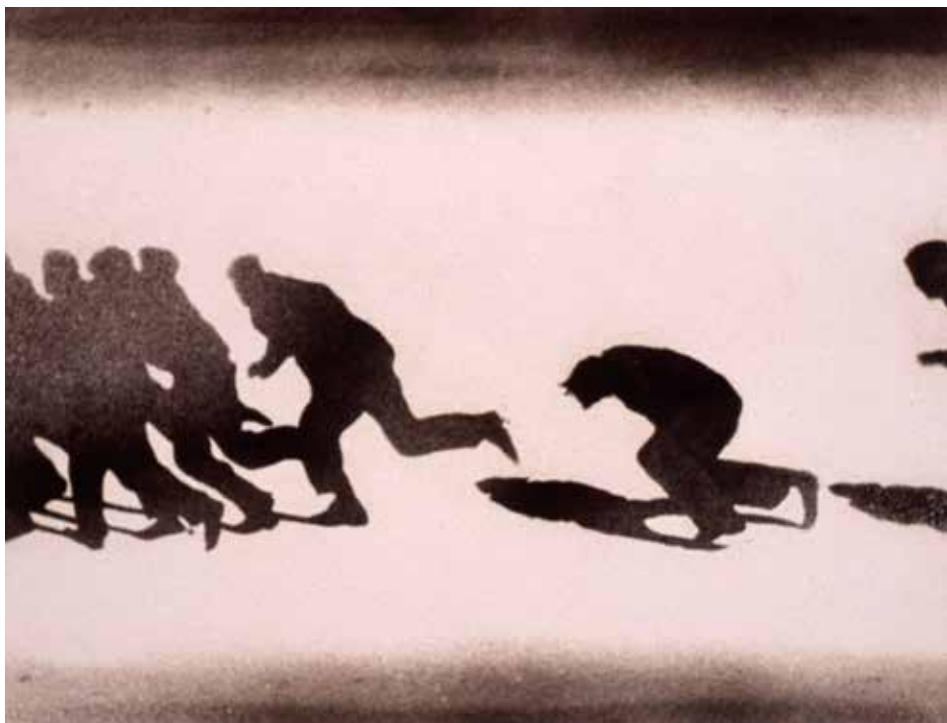
AMADEU GABINO

Aiguafort 66x48

amb un aiguafort en el què combina realisme i il·lusionisme. O la catalana-xilena **Roser Bru i Llop** que creà en aquell període una nova figuració de caire poètic i de senzilla formulació.

Rafael Canogar, que té aquí una serigrafia, va néixer a Toledo, participant pels anys cinquanta en la fundació del grup El Paso, en el què realitza una obra de caire abstracte. Posteriorment, en els setanta, empra un llenguatge més realista, introduint la tridimensionalitat, amb un sentit de denúncia social i política. El gallec **Jorge Castillo** apostà pel surrealisme en vistes, retrats, natures mortes. Com l'alcantina, malauradament desapareguda, **Joana Francés** que prop d'aquesta tendència va caminar majoritàriament al voltant

d'una pintura de caire màgic, per on s'expressen les inquietes reflexions sobre la soletat i la incomunicació humana en el marc de la gran ciutat.

Amadeu Gabino, que fou durant els anys seixanta membre fundador del valencià Grup Parpalló, plantejà en la seua escultura tecnològica una metàfora de l'espai còsmic, creant a través de distins plans superposats un ritme espacial des d'un centre rotatiu. Ací ens mostra un aiguafort dintre aquestes coordenades estètiques.

El valencià **Joan Genovés**, també amb un aiguafort en aquesta ocasió, evolucionà per la dècada dels cinquanta des de la nova figu-

Aiguafort 80x60

JOSEP GRAU-GARRIGA

ració, amb un tronc informalista, fins un realisme crític, “crònica de la realitat”, en els setanta, de llenguatge fortament expressiu, i amb una iconografia treta dels mitjans de comunicació de masses. També hi es present el català **Josep Guinovart**, Premi Nacional d’Arts Plàstiques en 1982, amb una aigüafort. El pintor, durant el període que esmentem, realitzà una obra dominantment informalista i matèrica de gran contundència.

L’alcoià **Antoni Miró** exposa un metallgràfica. Fou fundador del grup Alcoiart en 1965, fins 1972. A partir d’aquest any Miró consolidà la seua obra, de denúncia front a la repressió i de defensa

Metallgràfica 80x80

ANTONI MIRÓ

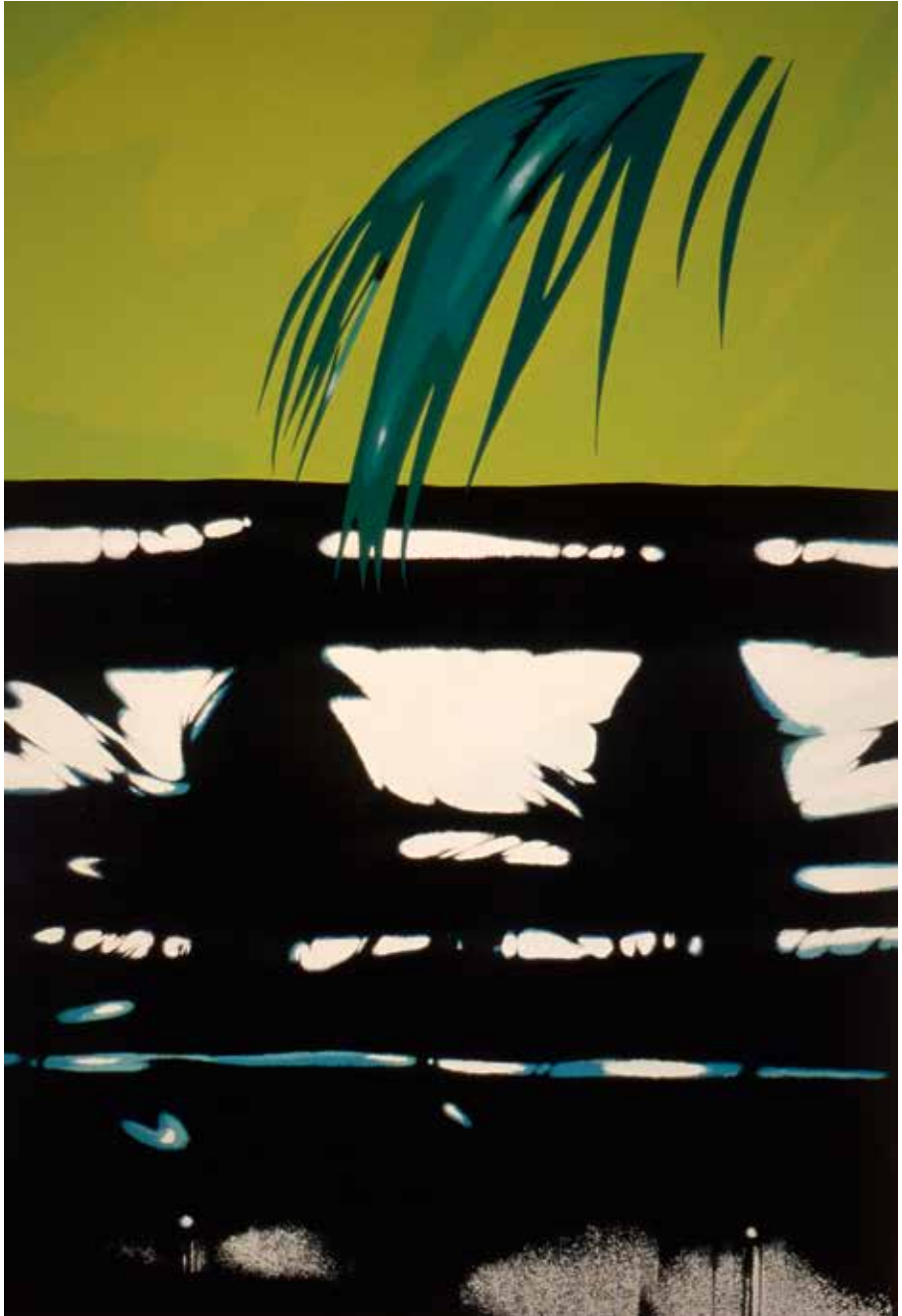
ANGEL ORCAJO

Aguafort 80x60

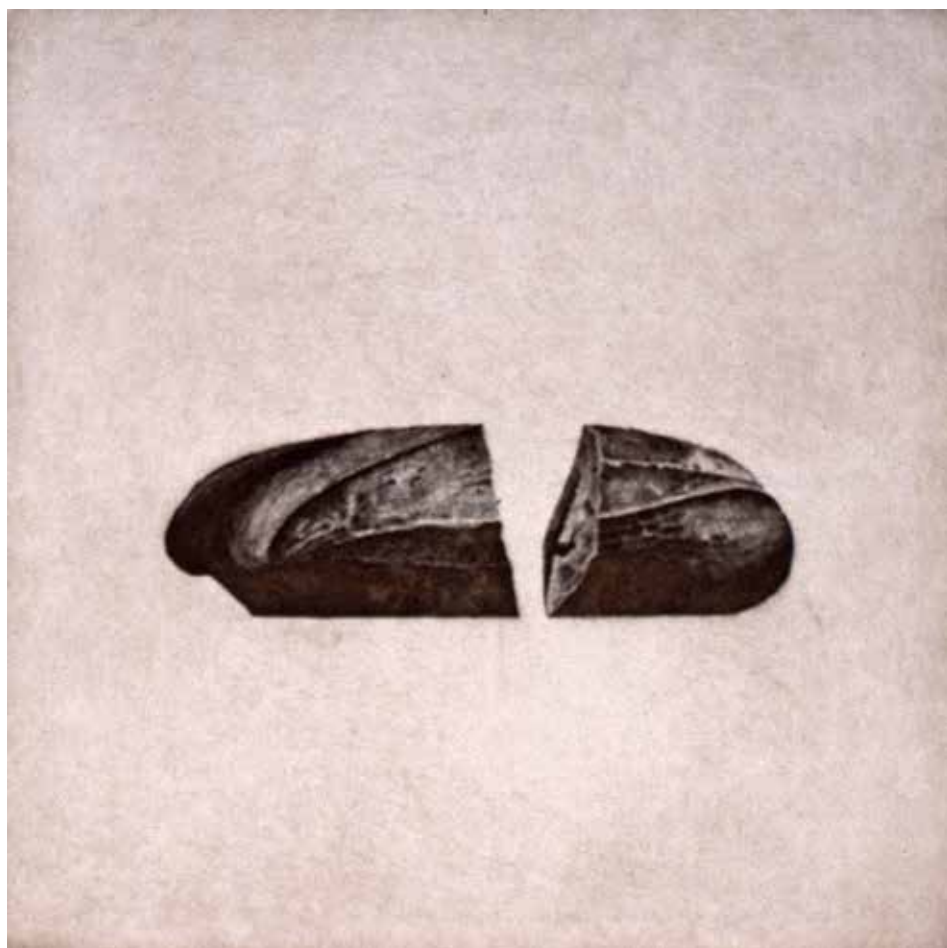
de l'identitat nacional, usant de llenguatges, tècniques i recursos diversos (*assemblage*, fotografia, cinema, còmic, cartell publicitari) a partir de les imatges de les nostres societats desenvolupades i les tècniques lingüístiques dels diferents “mass media”, en un estil pop, d'acurada figuració i de tintes planes, tendents en el seu cas a la monocromia.

L'**Equip Realitat** el constituïren en València, en febrer de 1966,

EQUIP REALITAT

Serigrafia 100x70

els pintors Joan Cardells i Jordi Ballester. El grup, que durà fins 1978, també es va manifestar en la mateixa línia de crítica social que la major part del grup de creadors presents en aquesta mostra. Per això utilitzà el llenguatge dels mitjans de masses, i un pop satíric i desmitificador de la societat de consum.

Aiguafort 66x48

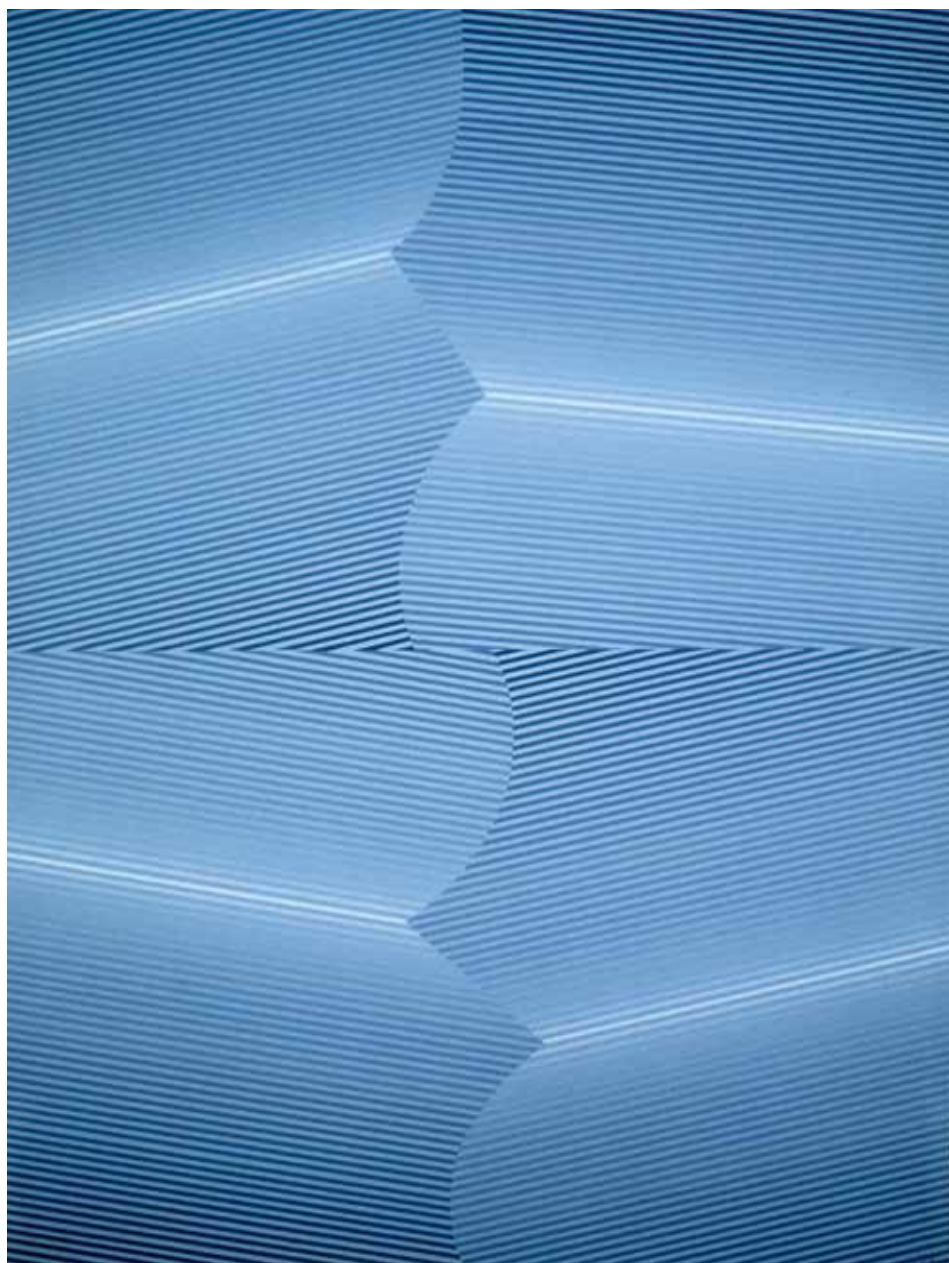
PABLO SERRANO

Pablo Serrano, fou un escultor figuratiu d'acurada forma i vigor expresiu; mentre que al valencià **Salvador Soria**, en el seu diàleg permanent amb la matèria, li plau construir les seues obres amb teles i metalls d'aspecte brut, com a petjades d'un temps perdut, que es recupera des de i a través de l'experiència estètica.

SALVADOR SORIA

Aiguafort 66x48

Serigrafia 80x61

EUSEBI SEMPERE

SIXTO

Serigrafia 80x60

Com no podia ser menys en aquesta mostra, tenim una serigrafia **d'Eusebi Sempere**, mort en 1985, neix a Onil. A Eusebi, Premi “Principe de Asturias” de les Arts Plàstiques en 1983, se'l considera com l'introduïdor en Espanya d'aquesta tècnica gràfica. La seua obra òptic-cinètica s'endinsa per un àmbit connotatiu poètic i líric. L'il·licità **Sixto Marco**, també, com l'anterior, desaparegut, aquest en 2002, fou membre fundador del grup d'Elx en 1966. Fou un surrealista, de formes minucioses, referències plenes d'eròtisme i ironia, que no amagaven el seu contingut de crítica de l'injustícia social i repressió política. En 1986, el pas del cometa Halley el va fer evolucionar cap una obra de llum pura i concentrada.

MANOLO VALDES

Aguafort 66x48

Antonio Suárez, membre fundador del Paso, en Madrid-1957, era un apassionat del gest caligràfic i expressiu, de la matèria intensa i viva. **Manolo Valdés** fou membre del valencià Equip Crònica juntament a Rafael Solbes des de 1964 fins 1981, any de la mort d'aquest últim. En l'any 1983 se'l concedéix el Premi Nacional d'Arts Plàstiques. Mentre formava part del grup esmentat treballava amb clau pop en una crítica social i política, però posteriorment, i sense abandonar en principi la tècnica de l'apropiacionisme d'altres obres, s'apropa a l'escultura, i tant en aquesta com en la pintura, acudint a un llenguatge matèric i expressiu, prent com a objecte central una única figura humana en la què fa referència a imatgens d'importants creadors de la història de l'art, com Rubens, Velázquez, Van Eyck, Matisse.

Manuel Viola, un altre representant del grup El Paso, fou d'un llenguatge abstracte, amb un contingut místic i dramàtic.

També hi són presents, finalment, en aquesta mostra, un aiguafort de **Josep Grau Garriga**, un virtuos del tapís artístic; un aiguafort d'**Angel Orcajo**, entre la neofiguració i el realisme; una obra amb la mateixa tècnica gràfica de **José Luis Galicia**; així com una serigrafia de **Jordi Pericot**, i una altra de **Felipe Vallejo**, tots tres també caminant per aquestes poètiques del trencament.

Josep Albert Mestre Moltó
Doctor en Estètica

MANUEL VIOLA

Serigrafia 80x100

20-X/11-XI-2017

Sala Columnes

Casa de Cultura

Montcada, 7 - Xàtiva

Xàtiva
Ajuntament

DIPUTACIÓ DE
VALENCIA

Ajuntament d'Ajuntaments

Col·labora:

CÀTEDRA
ANTONI MIRÓ
D'ART CONTEMPORANI
UNIVERSITAT D'ALACANT
AJUNTAMENT D'ALCOI
AJUNTAMENT D'OTOS

 Sabadell
Fundació